

Information

Datum
2020-07-07

Diarienummer
511-5139-2020

Till företagare och föreningar inom trädgård i
Örebro län

Hjälp oss hindra spridning av invasiva arter

Vi måste minska spridningen av invasiva arter i Sverige. Här har trädgårdsbranschen ett stort strå att dra till stacken. Det är inte bara en möjlighet, det är också en skyldighet sedan den 1 januari 2019.

Vi hoppas att ni ska ha nytta av informationen i detta brev. Vi hoppas också att ni vill sprida den vidare till ert kontaktnät. Tusen tack på förhand!

Invasiva arter sprids via trädgårdsnäringen

Invasiva främmande arter är ett av de största hoten mot biologisk mångfald i världen. På flera håll i världen har ekosystem helt slagits ut av enstaka arter som hamnat på fel plats vid fel tid.

Vi vet att det inom trädgårdsnäringen idag sker spridning av invasiva arter och vi vill genom information och råd bidra till att trädgårdsbranschen följer lagstiftningen och utvecklar sitt arbete i dessa frågor.

Förbud mot hantering av vissa arter

EU har beslutat att **det är förbjudet att importera, sälja, odla, föda upp, transportera, använda, byta, släppa ut i naturen eller hålla levande exemplar** av de arter som finns upptagna på den så kallade unionsförteckningen över invasiva främmande arter. Det är inte heller tillåtet att låta dessa arter växa eller reproducera sig (SFS 2018:1939 och EU:s förordning 1143/2014).

Totalt 66 arter omfattas idag av förbuden, varav 30 djurarter och 36 växtarter.

> [Invasiva främmande arter - fakta och information per art \(Naturvårdsverket\)](#)

För alla arter på EU-listan gäller att de ska utrotas, om de inte bedöms ha så stor spridning att de anses vara omöjliga att utrota. I Sverige har jättebalsamin och jätteloka bedömts ha stor spridning. Dessa arter kommer att få egna hanteringsprogram och på olika sätt begränsas istället.

Länsstyrelsen sköter tillsynen

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och ska se till att förbuden efterlevs. För otillåten hantering av en invasiv främmande art riskeras böter eller fängelse i högst två år enligt bestämmelser i Miljöbalken (1998:808).

2020-07-07

511-5139-2020

Växter som ingår bland de förbjudna EU-arterna

(**fet text** = etablerade arter i Sverige, *kursiverad text* = sporadiskt växande arter i Sverige). Övriga har ännu inte konstaterats förekomma i Sverige.

afrikansk vattenpest	japanskt styltgräs	saltbaccharis
alligatorblad	jättebalsamin	sidenört
andinskt pampasgräs	jätteloka	smal vattenpest
bredloka	jättesimbräken	stor ballongranka
fjäderborstgräs	<i>kabomba</i>	storblommig ludwigia
flikpartenium	kamslinga	storslinga
flytspikblad	kinesisk buskklöver	tromsöloka
gisselpilört	kinesiskt talgräd	tårakacia
gudaträd	krypludwigia	vattenflockel
gul skunkkalla	kudzuböna	vattenhyacint
<i>japansk humle</i>	mesquite	veldgräs
japansk klätterbräken	röd jättegunnera	whiskygräs

Svenska invasiva arter

Det finns ett antal arter som inte omfattas av EU:s lagstiftning men som har en invasiv effekt i Sverige. För dessa arter tar Naturvårdsverket just nu fram en nationell förteckning över vilka arter som på motsvarande sätt ska få svenska bestämmelser. Det rekommenderas därför att dessa arter hanteras på liknande sätt som EU-arter.

Vilka arter som blir aktuella för den nationella förteckningen är ännu inte klart, det ska först ske en analys av arternas påverkan. Att inte agera mot dessa arter i dagsläget riskerar att göra senare åtgärder mer kostsamma och mindre effektiva. Det är bland annat nedanstående arter som avses, men även andra kan komma att bli aktuella.

- Blomsterlupin
- Parkslide
- Vresros

2020-07-07

511-5139-2020

- Sibiriskt fetblad
- Sjögull
- Sydfyring/vattenkrassula
- Vattenpest

Hjälp oss sprida information om invasiva arter

En gemensam informationssatsning framtagen av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten där många aktörer deltar har tagit fram information om hur vi kan hindra spridningen av invasiva arter. Länsstyrelsen vill ha er hjälp att sprida nedanstående information till era nätverk och kunder. Ni får även tillgång till affischer med budskap om hur man kan hindra spridning av invasiva arter från trädgården. Dessa kan ni sprida vidare eller sätta upp i era butiker/föreningar.

Håll koll på vilka växter du köper och ger bort

Om du ska köpa, byta eller ge bort växter se till att det inte är växter som kan ta över och bli invasiva. Det finns invasiva främmande växter som är EU-listade och som man bland annat varken får ha, sälja, byta eller transportera – de är förbjudna helt enkelt. De vanligaste och som du kan stöta på här i Sverige är gul skunkkalla, jättebalsamin och jätteloka. Det är inte troligt att de finns i handeln, men du kanske får en planta av grannen som inte vet bättre.

Sedan finns det många invasiva främmande växtarter som är tillåtna, men som ändå kan bli ett stort problem för oss människor och naturen om de sprids. De vanligaste och besvärligaste är blomsterlupin, parkslide och vresros.

Så här kan du göra i stället

- Är du osäker på en växt som du tänkt ge bort eller ta emot, fråga i en trädgårdshandel.
- Självklart tar du inte med dig vilda växter eller frön från utlandsresan.
- Få koll på de EU-listade och förbjudna invasiva främmande växterna

Släng inte växtavfall i naturen

Släng aldrig växtavfall i naturen. Växtavfallet kan innehålla invasiva växter som på så vis lätt kan få spridning och tränga undan inhemska vilda växtarter i närområdet. Även om det du slänger är växter som tidigare inte visat tecken på att sprida sig kan de börja göra det när klimatet blir varmare. Det är alltid förbjudet att sprida de växter som finns på EU:s förteckning över invasiva främmande arter. Dit hör till exempel jättebalsamin, jätteloka och gul skunkkalla.

Naturvårdsverket rekommenderar dock att inte sprida några invasiva främmande arter överhuvudtaget. Det finns växter som inte är förbjudna inom EU, men som kan skada den biologiska mångfalden i Sverige. Några såna arter är blomsterlupin, parkslide och vresros.

Oavsett om växtavfallet innehåller invasiva främmande arter eller inte så är det inte tillåtet att slänga växtavfall i till exempel skogen. Det betraktas som nedskräpning (15 kap. 26 § miljöbalken). Växtavfallet behöver inte ställa till med någon skada eller otrevnad för att det ska vara att betrakta som nedskräpning.

Så här kan du göra i stället

- Lägg växt- och trädgårdsavfall i plastpåsar eller -säckar och förslut noga. Om det är små mängder kan du kasta det i hushållsavfallet. Är det mycket avfall ska du kolla med din återvinningscentral var du ska lämna det. Avfall från invasiva växter ska läggas i brännbart.

Släng inte invasiva växter i komposten

Invasiva växtarter hör inte hemma i komposten. De riskerar att inte brytas ner utan frön och växtdelar får istället hjälp att spridas när du sedan använder kompostjorden. Av samma anledning ska man inte slänga avfall från invasiva växter i återvinningscentralens fraktion för kompost eller växtavfall.

Så här kan du göra i stället

- Små mängder kan du lägga i en plastpåse som du försluter och slänger som hushållsavfall.
- Du kan lägga växtavfall från invasiva växter i en plastsäck med vatten så att de ruttnar.
- Har du stora mängder avfall från invasiva arter, packa det i plastsäckar som du försluter väl. Kolla med återvinningscentralen var du kan lämna dem för förbränning.

[Vägledning om hur du kan hantera växtavfallet](#)

Transportera inte växtavfall i öppet släp

Flera länsstyrelser har berättat för oss att de ser allt fler invasiva arter etablera sig vid vägkanterna och ofta tar de sig vidare till närbelägna naturområden. En orsak är att frön och växtdelar ramlar av släp som fraktar växtavfall till återvinningscentralen. Det är positivt att många bekämpar invasiva växter, men bekämpningen riskerar att bli en spridning om växtavfallet fraktas utan att förslutas i ett öppet släp.

När det gäller de EU-listade främmande arterna så finns förbud mot att sprida dem, men vi rekommenderar att man även ser till att transportera andra invasiva främmande växtarter på ett säkert sätt för att skydda vår viktiga biologiska mångfald.

2020-07-07

511-5139-2020

Så här kan du göra i stället

- Lagg alltid växtavfall i säckar som du försluter noga innan du transporterar dem.
- Kör dem till återvinningscentralen för förbränning – kolla först med din återvinningscentral vad som gäller där.

Filmer om att hindra spridning och rapportera

[Hindra spridning av invasiva trädgårdsväxter \(YouTube\)](#)

[Rapportera och ta bort invasiva växter \(YouTube\)](#)

[Så tar du hand om växtavfall \(YouTube\)](#)

Hör av er - uppföljning

Vi tar gärna emot information om hur ni arbetar med att förhindra spridning av de invasiva främmande arterna. Skicka ert svar till orebro@lansstyrelsen.se och märk det med diarienummer **5139-2020**.

Har du frågor?

Kontakta Länsstyrelsens samordnare för invasiva arter

Susanna Gustavsson

Telefon: 010-224 83 35

Mejl: susanna.gustavsson@lansstyrelsen.se

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.